

8. 3. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže

Poslanecká sněmovna aktuálně projednává návrh zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (dále jen „návrh zákona“).[1] Návrh zákona je transpozicí směrnice EU č. 2014/104/EU, která vyžaduje, aby všechny členské státy měly minimálně sjednocena základní pravidla zajišťující účinnou právní ochranu a účinný výkon soukromoprávního vymáhání škody v této oblasti.

Dosavadní právní úprava byla nedostatečná, kdy v podstatě neexistovaly účinné právní prostředky, které by poškozeným stranám umožňovaly domoci se náhrady škody způsobené omezením hospodářské soutěže.

Níže představujeme některá základní specifika návrhu zákona.

Rozsah náhrady škody

Škoda se dle návrhu zákona bude nahrazovat v plné výši s tím, že **je vyloučena možnost snížení náhrady škody**.^[2]

Pokud škodu způsobilo více škůdců, **nemůže soud rozhodnout o tom, že se náhrada škody vypořádá podle účasti jednotlivého škůdce na způsobení vzniklé škody**.

Zvláštní pravidla náhrady škody dále návrh zákona zavádí u tzv. spolupracujícího škůdce (osoba, u které bylo na základě programu schovávavosti upuštěno od uložení pokuty) a škůdce, který je malým a středním podnikatelem.

Spolupracující škůdce bude povinen uhradit škodu pouze svým přímým nebo nepřímým odběratelům nebo dodavatelům. Jiným poškozeným bude povinen uhradit škodu jen tehdy, pokud by pohledávky na náhradu škody byly u dalších škůdců nedobytné a pokud tyto pohledávky vůči dalším škůdcům nejsou promlčeny.

Škůdce, který je malým a středním podnikatelem, bude též povinen uhradit škodu pouze svým přímým nebo nepřímým odběratelům nebo dodavatelům, přičemž toto omezení se uplatní, pouze pokud:

- (a) jeho tržní podíl na relevantním trhu je nižší než 5 % a
- (b) při společné a nerozdílné náhradě škody by si přivodil nezvratné ohrožení hospodářské životaschopnosti a způsobení ztráty celé hodnoty aktiv.

Jiným poškozeným bude škůdce, který je malým a středním podnikatelem, povinen nahradit škodu, pokud pohledávky jiných poškozených vůči dalším škůdcům nejsou promlčeny a škůdce:

- (a) řídil omezování hospodářské soutěže / přinutil k němu jiné subjekty nebo
- (b) již dříve prokazatelně omezoval hospodářskou soutěž nebo
- (c) pohledávky na náhradu škody jsou u dalších škůdců nedobytné.

Zvláštní pravidla jsou dále stanovena při mimosoudní náhradě škody způsobené několika škůdci.

Důkazní břemeno

Domáhat se lze náhrady škody způsobené zneužitím dominantního postavení nebo dohodou soutěžitelů (tzv. kartelové dohody). V oblasti kartelových dohod je navíc situace žalobce (tj. osoby, která tvrdí, že jí omezením hospodářské soutěže vznikla škoda) zjednodušena tak, že návrh zákona stanoví vyvratitelnou domněnku, že omezením hospodářské soutěže kartelovými dohodami vzniká škoda. To má za následek přesun důkazního břemene na žalovaného (tj. osobu, která omezila hospodářskou soutěž). **Žalovaný tedy musí prokazovat, že kartelovou dohodou nebyla způsobena škoda.**

Zpřístupnění důkazního prostředku

Před zahájením řízení o náhradě škody může poškozený žádat, aby soud příslušné osobě nařídil zpřístupnění písemností nebo jiných prostředků, kterými lze zjistit stav věci. Takové dokumenty či prostředky nemusí být v držení žalovaného (tj. škůdce). Nebude přitom třeba dokumenty popisovat jednotlivě, nýbrž bude postačovat jejich druhové označení (např. jejich povaha, předmět, obsah či doba vydání).

Spolu s návrhem na zpřístupnění dokumentů bude třeba složit jistotu ve výši 100 000 Kč, která bude sloužit k zajištění náhrady škody potenciálně vzniklé zpřístupněním dokumentů. Soud bude oprávněn výši složené jistoty ještě upravit, a to v případě, že dospěje k závěru, že složená jistota nepostačuje k zajištění náhrady újmy, která by zpřístupněním dokumentů mohla vzniknout. Může proto vyzvat navrhovatele, aby složil doplatek jistoty ve výši, kterou stanoví, nedojde-li tím k nepřiměřenému ztížení přístupu k dokumentům.

Pokud by účastník řízení v řízení o náhradě škody bez vážného důvodu požadované dokumenty nezpřístupnil, má se skutečnost, která měla být dokumenty prokázána, za prokázanou.

Soud zároveň může udělit tomu, kdo dokumenty nezpřístupnil, pokutu až do výše 10 000 000 Kč (nebo 1 % z čistého obrátu za poslední účetní období). Pokutu ve výši 1 000 000 Kč bude možné uložit komukoliv (tj. i poškozenému - navrhovateli zpřístupnění dokumentů), kdo porušil např. chráněné obchodní či bankovní tajemství.

Zvláštní úprava promlčení

Velice výhodně je pro poškozené upraveno promlčení jejich nároků na náhradu škody. Dle návrhu zákona bude subjektivní promlčecí lhůta pro uplatnění práva na náhradu škody činit **5 let**. Ustanovení občanského zákoníku o objektivních promlčecích lhůtách se nebudou aplikovat. Uvedená promlčecí lhůta je směrnici stanovena jako minimální - to znamená, že při projednávání návrhu zákona může být její délka jen prodloužena.

Promlčecí doba dále nebude běžet nejen po dobu soudního řízení, ale i po dobu šetření nebo řízení orgánu ochrany hospodářské soutěže a dále po dobu 1 roku ode dne, kdy nabylo právní moci konečné rozhodnutí takového orgánu nebo soudu, nebo kdy bylo řízení skončeno jinak.

Důsledky přenesení navýšení ceny

Běžným důsledkem jednání omezujících hospodářskou soutěž může být zvýšení cen pro odběratele. Pokud by se odběratel dotčený zvýšením cen domáhal náhrady škody, nebylo by možné mu náhradu škody přiznat, pokud by takové navýšení ceny i poškozený odběratel přenesl na své vlastní odběratele (požadavkem na zvýšení kupní ceny) či na své dodavatele (požadavkem na snížení kupní ceny).

Pokud by omezení hospodářské soutěže ze strany žalovaného mělo za následek zvýšení cen pro odběratele žalovaného a žalobce od takového odběratele nakoupil zboží či služby, je žalobce v pozici tzv. nepřímého odběratele, na kterého bylo přeneseno navýšení ceny a je možné mu náhradu škody přiznat.

Závěr

Jelikož je návrh zákona transpozicí směrnice EU, lze očekávat, že bude poslaneckou sněmovnou přijat. Vzhledem k tomu, že návrh zákona by měl podávání žalob na náhradu škody usnadnit, měli by i podnikatelé, kteří jsou dotčeni jednáním jiných soutěžitelů narušujících hospodářskou soutěž, věnovat návrhu zákona zvýšenou pozornost a zvážit, zda jej v praxi nebudou moci využít. Na Slovensku již zákon upravující vymáhání náhrady škody v oblasti hospodářské soutěže byl přijat a je účinný.

Jelikož se jedná o jednotnou úpravu v rámci celé Evropské unie, stejně legitimní diskuse se budou vést i o tom, v jakém státě budou poškozené strany podávat žalobu, bude-li se jednat o kartely přeshraniční, tj. takové, kdy škůdci budou pocházet z různých členských států. Do hry v takovém případě přicházejí možnosti výběru soudu členského státu, u kterého bude uplatňována náhrada škody ale také možnost výběru práva členského státu, které se bude aplikovat na daný případ.

Mgr. Vojtěch Faltus,
advokát

Mgr. Marek Bomba, LL.M.,
vedoucí advokát

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

---

[1] Jedná se o sněmovní tisk č. 991/0, dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dle ustanovení § 2953 občanského zákoníku.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)